Inga Lindskog

LARS FRESKS KLÄDESFABRIK VID ELFVIK PÅ LIDINGÖ

Den av Doktorinnan Inga Lindskog här beskrivna textilfabriken under 1800-talets första årtionden var den första fabriken i vårt land som drevs med ångmaskin.

Längst ut på den nordöstra delen av Lidingö ligger Elfviks gård. Den var känd redan under 1300-talet och kom så småningom tillsammans med Lidingöns övriga gårdar att tillhöra släkten Banér på Djursholm.

År 1774 förvärvades Elfvik av den förmögne hovgulddragaren Petter Widman (1735—1790), som året därpå uppförde en vacker karaktärsbyggnad på platsen. Den tidsepok, under vilken han ägde Elfvik, har blivit bekant genom Carl Michael Bellmans besök där. Båda var intresserade av olika ordenssällskap och skalden var ofta gäst på Elfvik. Sålunda seglade Coldinuordens medlemmar från Skeppsholmen ordensdagen 1787 med Bellman ombord och landsteg vid Elfvik, där Widman dagen till ära byggt ett helt kastell. Bland deltagarna i färden märktes också överste Pfeiff från Boo gård på Lidingö.

Widmans arvingar sålde Elfvik år 1796 till fabrikör Lars Fresk från Hudiksvall och hans svåger Johan Peter Westman, vars andel Fresk sedan inlöste. Gården anpassades nu inte längre efter det dåtida sällskapslivet, utan blev säte för en av Lidingös första industrier.

Lars Fresk tillhörde en rådmans- och köpmanssläkt i Hudiksvall med anor från 1600-talet. Släkten hette ursprungligen Frisk, och detta namn står i Elfviks brandförsäkring för år 1799, men ägaren kallade sig sedan Fresk för att enligt uppgift undvika förväxling. Han lär ha sökt sig till huvudstadens närhet för att få sin bärgning, enär hans hem i Hudiksvall härjats av eld. Tydligen hade Lars Fresk, då han köpte Elfvik, god blick för dess utmärkta läge ur handelssynpunkt vid den stora segelleden in till Stockholm, och han byggde redan året efter köpet nere vid stranden ett brännvinsbränneri.

Vid denna tidpunkt — i slutet av 1700-talet — hade emellertid det inhemska klädet blivit mycket begärligt i landet. Lån till inrättande av manufakturer beviljades med särskild välvilja av staten. På Lidingö fanns klädesfabrikör Lüttkens, som drev en textilmanufaktur vid Sticklinge. Han blev änkling år 1795. Kort därpå gifte han om sig med änkefriherrinnan Pfeiff på Boo, men redan efter två års äktenskap skilde han sig, sålde sina egendomar och flyttade från ön. Härigenom blev en bofast hantverkarstam ledig. Detta medverkade till att Lars Fresk, påpassligt nog, beslöt att anlägga en klädesfabrik på Lidingö. Han lät år 1798 uppföra en byggnad för ändamålet vid Elfvik intill bränneriet, som apterades till färgeri, och den 12

december 1799 erhöll han privilegium på drivande av klädesfabrikation.

Följande år, 1800, inlämnade Fresk enligt Kommerskollegii fabriksberättelser 2 500 alnar grovt kläde, 1 700 alnar fint kläde och ungefär 200 filtar från sin tillverkning att stämplas vid hallrätten i Stockholm. Sedan utvidgade han fabriken undan för undan.[1]

Redan sommaren 1801 fick Lars Fresks företag besök av Gustaf IV Adolf och verksamheten där vann dennes stora bevågenhet. Lars Fresk blev också senare riddare av Vasaorden. Hans praktiska sinne och organisationsförmåga gjorde honom till en av de ivrigaste förespråkarna för en bro från fastlandet till Lidingö. Inspirerad av de flottbroar, varmed kommunikationerna till Drottningholm förbättrats, lyckades man få Kungl. Maj:ts tillstånd till en flottbro över Värtan, aktieägare anskaffades, bygget påbörjades och år 1803 kunde bron tagas i bruk. Den ansågs som en märkvärdighet för sin tid, ty den var ca 900 meter lång.

Förbättringarna av fabriken var emellertid Lars Fresks största intresse. Abraham Niclas Edelcrantz (1754—1821) beställde under ett besök i England för flera ändamål fyra ångmaskiner enligt Watt's modell hos Fentor, Murray and Wood i Leeds. Samuel Owen, som nyligen blivit anställd där, erhöll särskilt tillstånd att följa med till Sverige för att montera maskinerna. Den första av dessa, vilka Samuel Owen satte upp här i Sverige, var den som levererades till Lars Fresks klädesfabrik.

Enligt vad Fil. Dr C.-F. Corin funnit kunde denna eld- och luftmaskin, som ångmaskinerna fortfarande kallades, sättas igång på julafton 1804. Av intresse är att notera, att maskinen kördes i två skift, ty »detta konstverk, som dagligen drifver alla spinn- och spolmaskinerna, sätter nattetid de qvarnar i rörelse, hvarigenom 150 arbetare förses med gryn och mjöl». Det kan här inskjutas att den nämnda firman i Leeds grundades 1789 av Matthew Murray och var den första verkliga konkurrenten till firman Boulton and Watt i Soho nära Birmingham. Möjligt är att maskinen vid Elfvik var byggd efter den av Murray modifierade typen av Boulton och Watts ångmaskin.

I något mer än två år var denna nyttiga verksamhet i drift dag och natt. Ångmaskinen eldades med ved. Måhända var detta orsaken till, att fabriken råkade ut för eldsvåda den 8 februari 1807. Därvid

[1] Sven T. Kjellberg uppger i »Ull och Ylle», att särskilda rasfår skulle importerats genom statens försorg och att en del av dem skulle placerats på Lidingö.

tycks varulagret ha varit särskilt utsatt, men närheten till vatten synes ha räddat själva ångmaskinen.

Den 5 maj 1807 avgav kommerskollegium ett längre tjänsteutlåtande med anledning av Lars Fresks anhållan om bidrag till återuppbyggnad av sin fabrik. Han förklarade sig nu vilja uppföra fabriksbyggnaden av sten. I berömmande ordalag understöddes hans avsikter, och man föreslog, att han skulle få 6 000 rdr i form av en inventionspremie, varav hälften skulle utbetalas först sedan fabriken åter var i drift.

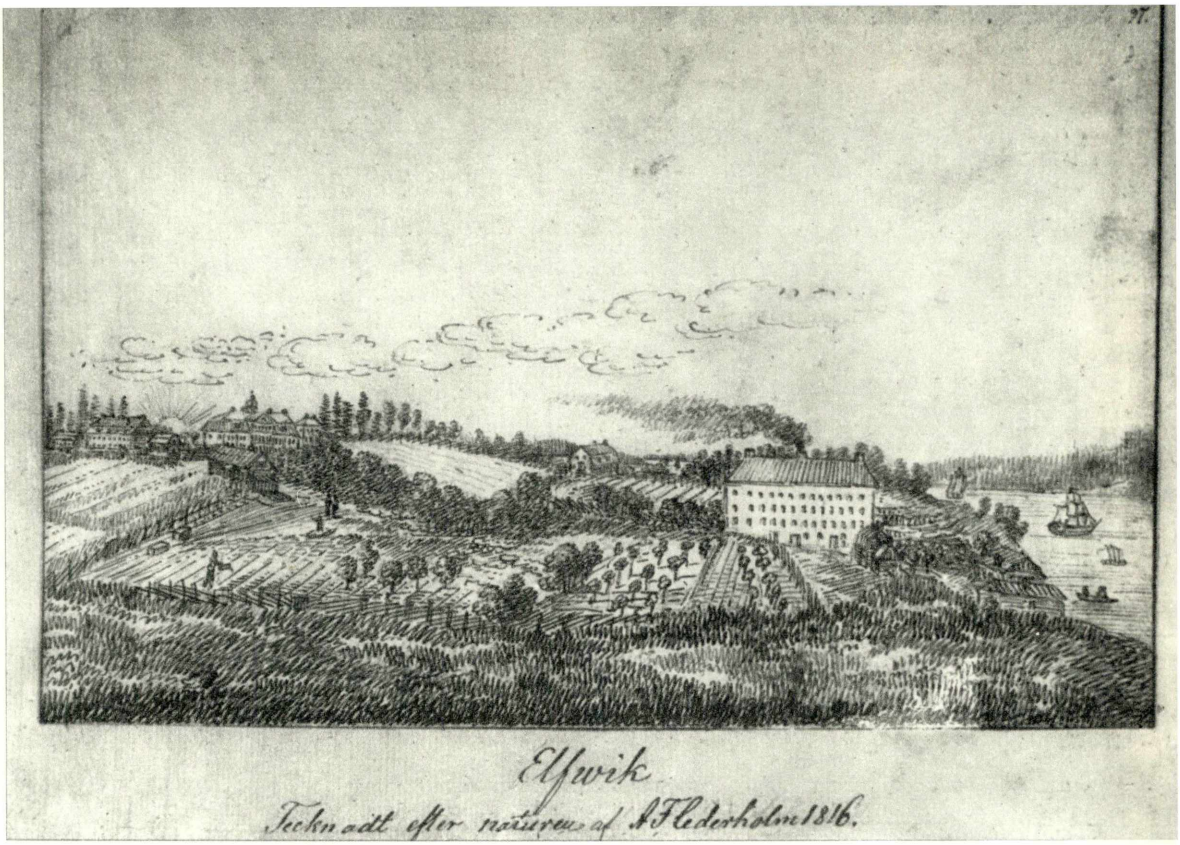
Lars Fresk begynte återuppbyggnadsarbetet med att anlägga ett tegelbruk på gården. Detta var en klok åtgärd, ty den fabriksbyggnad, som han nu uppförde på den förutvarande platsen vid stranden, blev ett stort hus av sten i fem våningar med två flyglar. Det framgår av Cederholms teckningar 1816, som här återges, att detta skedde efter förebild av engelska textilfabriker.

Fabriqueshuset, som det kallades, byggdes år 1808 och följande år. Det var 64 alnar långt och 16 alnar brett (ca 38×10 meter). På norra sidan var det 15 alnar och på södra sidan 23 alnar högt. Under huset var en stenfot av 2 alnars höjd. Byggnaden var sammanbunden från östra sidan med de två flyglarna, som likaså voro av sten och med samma höjd som huvudbyggnaden.

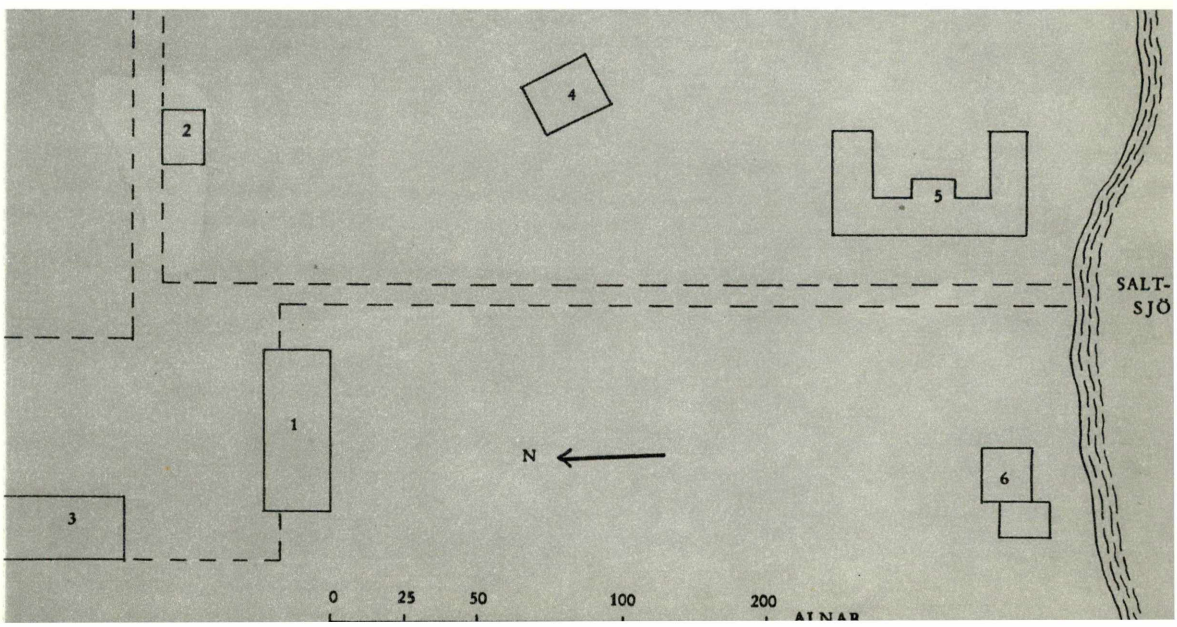
Allt detta kostade pengar, vilket framgår av Fresks önskan år 1810 att hos Kommerskollegium få ett stående lån på 25 000 rdr. Man ansåg sig likväl inte kunna »beledsaga dessa anspråk» mer än till det belopp, som kunde tillåtas i proportion till föregående års tillverkning. Som skäl härför angavs, att inteckningar i hans maskiner vore beroende av omständigheter, som ofta var föränderliga och alltså inte kunde anses nöjaktiga. Han lovordades dock för de av honom gjorda förbättringarna inom fabriken samt den omtanke och kostnad, han använt »för att i Riket införa förut okända inrättningar, hörande till hans widsträckta manufakturwerk».

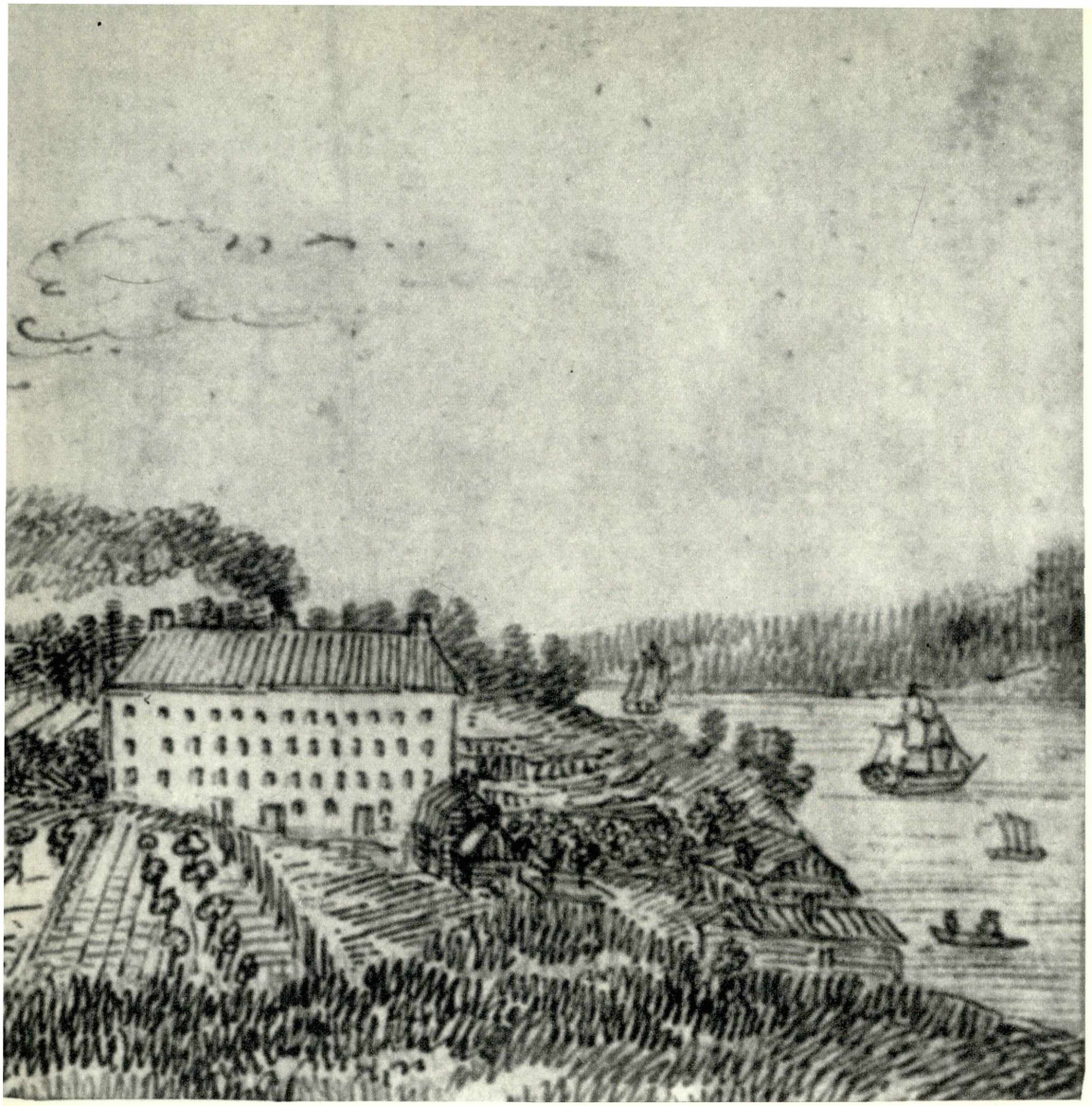
Enligt Kungl. Brev av den 1 maj 1811 lyckades emellertid Lars Fresk genom till Riksens Ständer gjorda framställningar få Kungl. Maj:ts medgivande, att de inteckningar, som handlanden Eric Bohman hade i Elfvik på 25 000 rdr, likväl skulle placeras i manufakturdiskontofonden hos Kommerskollegium med en amorteringsfrihet på tio år och mot 3 % ränta.

Det andrum, som han sålunda förskaffade sig, använde Lars Fresk till att år 1811 bygga om och utöka hela mangårdsbyggnaden, från



Plan över de viktigare byggnaderna vid Elfvik, delvis efter en karta till brandförsäkringsbrev av år 1819, delvis efter på platsen bevarade rester av fabrikens grundmurar. 1 är huvudbyggnaden, 2 bostadshus för mästare, 3 hantverkarbostad, 4 smedja, 5 den stora fabriksbyggnaden och 6 bränneri.





Västra fasaden av den ståtliga klädesfabriken vid Elfvik, detalj från bilden på föregående sida.

40 alnars längd till 64 alnar (38 meter). Därvid uppfördes också detta hus av sten och fick i nedre våningen en stor sal, 7 rum och 2 kök samt en välvd stentrappa till övre våningen, som kom att bestå av 13 rum och flera mindre utrymmen, varjämte även vindsvåningen inreddes. Han behöll i mitten av huset den av Widman uppförda fasaden, som var av sten, och lät de dekorativa siffrorna från det första byggnadsåret, 1775, vara kvar som centrum. Den sålunda ombyggda herrgården var under flera decennier den dominerande bostaden på hela Lidingö.

De flesta av Widmans gårdsbyggnader revs också samtidigt och timret använde Lars Fresk till att uppföra ett par större boningshus åt sina många arbetare. Enligt mantalsuppgifter och fabriksberättelser sysselsatte hans klädesfabrik vid denna tid ungefär 150 arbetare och hade stora leveranser till armén.

Som bevis på företagets lönsamhet denna tid torde få anses att Lars Fresk donerade tornet till Lidingö kyrka år 1817, något som jämte inskription ännu vittnar om givaren, samt hur han, när Lidingö bro genom islossning och andra skador bekymrade aktieägarna, generöst år 1816 ensam löste in hela bron.

Fabriken besöktes också år 1817 av Carl Johan och prins Oscar och till minne härav uppfördes ett ekotempel.

I december 1818 upprättades för Allmänna Brandförsäkringsverkets räkning ett värderingsinstrument över de maskiner och mekaniska inrättningar samt tillbyggnader, som då fanns på Elfvik. Samuel Owen var personligen närvarande och har signerat detta dokument.

Med ledning av beskrivningarna till värderingen för brandförsäkringen, som återges i slutet av denna artikel, kan följande sammanfattningsvis nämnas om den maskinella utrustningen.

I handlingen anges att ångmaskinen var på 10 hk. Detta får inte uppfattas bokstavligt enligt vårt sätt att räkna med hästkrafter. I så fall hade den sannolikt inte räckt till för att lämna tillräcklig kraft till drift av samtliga maskiner. Ångmaskinen var så vitt nu är bekant den första i sitt slag som drev ett stort antal arbetsmaskiner i en svensk fabrik. Tidigare eller samtida ångmaskiner voro nämligen pumpmaskiner vid gruvor.

Tyvärr är ångmaskinen vid Elfvik inte närmare beskriven i handlingen. Det anges endast att den kostade 5 500 rdr. Till maskinen hörde två tackjärnskugghjul, fyra alnar i diameter, fem tum breda

samt två kronaxlar, den ena 4, den andra 2 alnar lång. Maskinens värde upptogs till ett lågt belopp, men den var vid värderingstillfället femton år gammal.

I sin norra del hade fabrikshuset tre våningar och i den södra fem beroende på markförhållandena. Genom samtliga våningar gick en vertikal spindel, som via kugghjul överförde rörelsen från ångmaskinen till horisontella axlar, som löpte i metall-lager i tackjärnsbockar, fästa i våningarnas tak. Den längsta av dessa axlar var 60 alnar och bestod av åtta delar förenade med muffar och skruvar. Från 15 tackjärnshjul på axeln överfördes rörelsen med linor och remmar till textilmaskinerna.

Dessas antal var för sin tid betydande, och den Freska fabriken med sin ångmaskin ansågs vara den förnämsta i riket. Det fanns 3 wolfar, 18 plys- och kardverk, 14 spinnstolar med sammanlagt 688 spindlar, en klädesvalk, en ruggmaskin, 14 överskärningsmaskiner och en större klädespress. Denna kallas i värderingsinstrumentet Watter Press, vilket möjligen syftar på att pressplåtarna värmdes med ånga. Pressens skruv av björk var 4 1/2 aln lång och löpte i en mutter av rödbok.

I byggnadens tredje våning (som i dess norra del motsvarade den första) fanns kardverk, två spinnstolar samtliga överskärningsmaskiner och dessutom mjöl- och grynkvarnarna, som med horisontella och vertikala axlar med kugghjulsöverföring drevos från klädesvalkens hjul.

Nästa våning (den fjärde, respektive andra), utgjorde en enda sammanhängande stor sal, som inrymde kardverk, skrubbelmaskiner, två plysmaskiner samt 8 spinnstolar.

I den högst belägna våningen fanns ett dubbelt kardverk samt den övre delen av spindeln från ångmaskinen, varifrån rörelsen med kugghjul och axlar överfördes till maskinerna i södra flygeln, nämligen ytterligare olika slag av kardverk, skrubblar och plysar samt spinnstolar.

Av detta framgår att serier av kardverk placerats nära grupper av spinnstolar i olika delar av byggnaden. Man hade således ännu inte sammanfört alla maskiner av likartat slag till stora salar så som fallet senare blev vid textilfabrikerna.

Lokaliteterna och inrättningarna för färgeriet och dettas utrustning framgår av den i det följande återgivna värderingshandlingen. Här må endast nämnas att i södra flygeln fanns kontorsrum samt i

norra flygeln ett rum som begagnades som förhörs- och gudstjänstrum.

På gården fanns bland mycket annat också ett brännvinsbränneri med en brännvinspanna om 79 3/4 kannor och en bryggpanna om 200 kannors rymd.

I värderingsinstrumentet nämnes ingenting om vävstolar. Sannolikt har Lars Fresk lämnat färdigspunnet garn från sin fabrik till vävare i trakten och i Stockholm, fått tyg tillbaka som han ruggat, överskurit, färgat och även i övrigt behandlat till färdig och säljbar vara.

Kommerskollegii fabriksberättelser för 1820 anger tillverkningen vid klädesfabriken till:

2 975 alnar fint kläde, värde 14 000 rdr,
3 696 alnar medelfint kläde, värde 15 400 rdr,
12 986 alnar groft kläde, värde 32 500 rdr,
1 366 alnar boij, värde 1 800 rdr.

Efter 1820 tycks en tillbakagång ha ägt rum i omsättningen vid fabriken och enligt landshövdingens ämbetsberättelse hade arbetsstyrkan nedgått till endast 59 man, något som, enligt samma källa, haft till följd, att folkmängden på Lidingö sjunkit från 700 till 600 personer mellan åren 1820 och 1822.

Natten mellan den 7 och 8 maj 1823 härjades klädesfabriken på Elfvik av en svår eldsvåda. Enligt samtida uppgifter »nedbrann hela det ansenliga och dyrbara Spinn-machinhuset». Att döma av protokoll i Brandförsäkringsverkets handlingar av den 2 juli s.å. »skall elden, som först utbrutit från det så kallade grofva Spinn Werket, där någon eld föregående dag icke blifvit begagnad, och till hvilket rum någon communication icke varit med Eld- och luftmachinsinrättningen, ... möjligen ledt sitt uphof från inoljad ull, som legat sammanpackad, så att den af sig sjelf antändt». Lars Fresk, som inte var hemma när eldsvådan utbröt, utan befann sig med sin familj på besök i huvudstaden, och genom ridande bud återkallades, var av samma uppfattning och tillade — »att ullen kan ha antänt sig på någon kemisk orsak, som hänt vid flera yllefabriker». Då ett rykte uppstod, att elden var anlagd, ordnades urtima ting på stället två veckor senare, varvid Lars Fresk och hans son Pehr Fresk, som var maskinmästare i fabriken, frikändes. Brandförsäkringsverket ville dock inte godkänna detta, utan nekade att betala ut försäkringssum-

man, tills Fresk och hans son värjt sig med ed, vilket skedde inför Stockholms kämnärsrätt i augusti samma år. Beloppet nedsattes då hos Kungl. Befallningshavande i länet till förmån för den stora inteckning, som Kommerskollegium hade gjort sig påmint om.

Den första mera betydande brandskada som Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet hade att ersätta var när Johannisholms glasbruk brann år 1817. Beloppet gällde 10 000 rdr. Men den första verkligt stora skadeersättningen var Elfviks klädesfabrik år 1823 med ett belopp av 50 167 rdr. Det är därför fullt förklarligt att värderingsmännen gjorde en grundlig undersökning och ävenså lät ägaren och hans son gå ed på sin oskuld i frågan.

Lars Fresk var vid denna tid 65 år gammal och hade inte längre krafter att låta uppföra fabriken på nytt igen. I stället använde han det resterande teglet till att bygga ett hyreshus i Stockholm på gården till den fastighet vid Riddargatan, som han köpte hösten 1824 i kvarteret Lindormen för det kvarvarande försäkringsbeloppet. Tillsammans med sin familj flyttade han samma höst från Lidingö till sitt hus i Stockholm. Elfvik önskade han sälja. Lidingöbro överlät han i slutet av augusti 1823 till sin son Olof Fresk. Den behövde underhållas och ortsborna klagade över bristerna därvid. Man anmälde saken till häradsrätten, men vid tinget hade Lars Fresk god hjälp i sina besvärsskrivelser av sin granne på Lidingö, ägaren till Västra Yttringe, förre häradshövdingen Anders Nordell. Klagomålen gick vidare till hovrätten och Fresk förklarade, att han överlåtit bron på sin son. När frågan hunnit till Högsta Domstolen, hade han emellertig på grund av förbindelser gentemot en släkting ställts under administration och borgenärerna lät broköpet gå tillbaka, varefter de sålde bron år 1830 till ett konsortium av Lidingöbor och processen lades ned.

Sommaren 1830 avled Lars Fresk, 72 år gammal, i tyfoidfeber på Värmdö. Han och hans hustru bodde där på ett ställe, som tillhörde den gård, som hans son Pehr fått arrendera. Elfvik hade året förut sålts till handlanden Lars Brolin.

Sonen Olof Fresk var född 1785 i Hudiksvall. Han skötte försäljningen av klädet från fabriken och titulerades fabrikör samt hade kontor vid Brunnsgränd intill Skeppsbron i Stockholm. Efter branden på Elfvik övertog han Lidingö Bro. Han gifte sig 25 oktober 1823 på Lidingö Bro värdshus, som då invigdes och härigenom första gången användes. Han anlade 1830 vid den västra stranden av

Skeppsholmen ett badhus av ett gammalt skeppsskrof, där han också bodde på somrarna. Här avled han i september 1836.

Hans bror Pehr Fresk, var född i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm 1795 och blev biträde vid fabriken på Elfvik 1811 samt verkmästare där år 1817 och ägare till granngården Långnäs år 1820. Den såldes samtidigt med Elfvik år 1829 och han arrenderade därefter Wäsby på Värmdö av sin svärmor och blev år 1846 ägare därtill. (Anrep, Svenska Släktboken II, 1872.)

Av klädesfabriken på Elfvik återstår numera endast husgrunden, som utgör ett skydd mot nordliga vindar för en plantering av växter. Några av boningshusen står däremot kvar, och själva huvudbyggnaden gör ännu ett storslaget intryck.

Utdrag ur: Allmänna Brandförsäkringsverket för Byggnader å landet **Bilaga.**
Akt nr 11315, den 18 dec. 1818, ingivet 19 jan, 1819.

Är 1818 den 16 December hafwa undertecknade, tilförordnade wärderingsmän och Hantwerksmän, besedt och wärderat den del af de till *Klädes Fabrique hörande Mechaniska Inrättningar,* som äro af den beskaffenhet, att de enligt Allmänna Brandförsäkrings Werkets Reglements 1:a Afdelning och 2:a Moment tillåtas brandförsäkras, emedan de vid uppkommen Eldswåda icke kunna flyttas, samt *åtskilliga tillökte Åbyggnader på Egendomen Elfwik, belägen i Stockholms Län, Danderyds skeppslag å Lidingön, tillhörig Fabriqueren och Riddaren af Kongl. Wasa Orden Herr Lars Fresk,* hvaråenligt Kongl. Maj:ts allernådigst utfärdade Reglemente till inrättande af en allmän Brandförsäkringsfond i Riket af den 15 april år 1782, försäkring begäres af och finnes summa Inrättningar af följande Beskrifning:

Själfwa Tomten, hvaråbyggnaderna äro belägne innehåller den längd och bredd som följande Plan Ritning utvisar till en del omgiven af Stora Segelleden vid Saltsjön, gränsande till nämndeman Malmstedts egendom.

Brandredskapen består uti En Slangspruta, 2:ne Metallhandsprutor, 4 Svablar, 24 Ämbar, 12 Stegar, 12 Brandhakar och 12 yxor samt kan vid timad Eldswåda betydlig hjelp erhållas af EttHundra Mans Personer och en mängd Quins Personer, som finnas på Stället. Hvarje Natt går dessutom brandvagt överalt en Syn Patrull utan ljus genom Stora FabriquesHuset, der Mechaniska Inrättningarna äro belägna samt Färgeriet och Bränneriet. Uti Stora Fabriqueshuset är dessutom ingen tillåten att i något rum om natten ligga.

Åbyggnader och Mechaniska Inrättningar äro följande:

N:o 1 Caracters Byggnaden, tillförene af furutimmer, men ombyggd av Sten år 1811. 2:ne Wåningar och en Frontonswåning hög, 63 alnar lång*, 17 alnar 10 tum bred, 10 alnar hög till takfoten och deröfver 2:ne frontonspåbyggnader. Byggnaden täckt med Bruten Takresning och Takspån.

Under denna Byggnad är 2:ne Bjelkkällare med ingång utan någon trappa, som med Husets Gråstensfot af 4 alnars höjd på Wästra och 1 1/2 aln på östra sidan, wärderas till . . . . . 426. 5. 4.

* Tidigare 40 alnar lång.

Öfverbyggnaden, hvars yttre Murar äro från 24—till 18 tums tjocklek, och skiljomurarna 12 tum tjocka, af tegel uppförda, samt Cloison (-gs)(mellanvägg)-afdelningar af 2 tums bräder, har i Nedre wåningen en stor Sal, 7 boningsrum, 2:ne Kök, En Bakugn, En Garde-robe, 2:ne Skafferier och en förstuga. Uti Wåningen En trappa upp 13 Boningsrum, 3:ne Contoire och En Förstuga samt uti FrontonsWåningen 2:ne Windar, En förstuga och 3:ne Boningsrum, der ovanpå En wind.
En hwälfd Sten Trappa till 2:dra wåningen samt trädtrappor till frontonswåningen och wind (ej belagd med brandbotten.) — 5 st. Plåtbetäckta Windskappor och Plåtfot hwardera med 16 st rutor i kitt, — 4 st. Skorstenar täckte med jernplåtshuf och Plåtfot samt Södra Fronton Tak och Norra Frontonsnocken, Takets skifningsHörn och Takfoten täckte med oljestrukna Jernplåtar. Hela Stommen af denna Byggnad med Sten Trappan av 16 st. huggna Stensteg och Skorstenar värderad till . . . . 4250. — —
— — — —

N:o 2 I 72 alnars Afstånd öster om Caractersbyggnaden En Stenbyggnad, som begagnas till Boning för Hantwerkare och Bagarstuga, uppbyggd år 1816, af 2:ne wåningar, 20 alnar lång, 14 alnar bred, 9 alnar hög till takfoten, täckt med enkelt tak och fall åt alla sidor.
— — — —
Öfverbyggnaden, hvars yttre och skiljomurar äro 12 tum tjocka i båda wåningarna, har i nedre wåningen 4 rum, bagarstuga med spis, Bakugn och en förstuga. Öfre wåningen består av 5 rum och en förstuga; Trädtrappor i Huset . . .
— — — —
N:o 3 I 62 alnars Afstånd från Caractersbyggnaden En trädbyggnad af furutimmer, hvaraf underdelen upsattes år 1798 och brandförsäkrades under N:o 3378 den 16 maj 1799 samt påbyggdes år 1811, hvartill följande timmerbyggnader blifvit transporterade och applicerade, nämligen den som blifvit antagen vid försäkringen N:o 3378, den 16 maj 1799 under n:o 4, och de i försäkring n:o 132 utmärkte under n:o 4, 13 och 14. Byggnaden har Bruten Takresning. Byggnadens undra wåning består af 9 rum, 2:ne förstugor och 6 Contoire. En trappa upp af 10 Rum, 2:ne förstugor och 5 Contoire samt winds- och frontonswåningen 5 rum, 2:ne förstugor, 6 Contoire. 2:ne uppgångar i Huset, som är 41 3/4 alnar långt, 20 1/2 alnar bredt och 10 1/2 alnar högt eller 27 Timmerhvarf hög.
— — — —
N:o 4 I 160 alnars Afstånd sydost från Caractersbyggnaden En Trädbyggnad af furutimmer, upsatt år 1810, hvartill följande timmerbyggnader blifvit transporterade och applicerade, nämligen de under n:o 132 försäkrade och där utmärkte n:o 3, 5, 6, 7, 8, 9 och 11. Byggnaden är 27 alnar lång, 20 1/2 alnar bred och 7 alnar hög. Byggnaden försedd med bruten takresning med fogstruken Gefle taksten. Byggnadens undra wåning består af 8 rum och En förstuga samt windswåningen af 8 rum och En förstuga.
— — — —
N:o 5 I 238 alnars Afstånd söder om Caractersbyggnaden och 105 alnar öster om Timmerbyggnaden under N:o 4 samt 20 alnars Afstånd från Sjön *En Fabriques Byggnad af Sten,* upförd år 1808 och följande Åren, 64 1/2 alnar lång, 16 1/4 alnar bred. Norra sidan är 15 alnar hög och södra sidan är 23 1/4 alnar hög. Under denna byggnad är en stenfot av 2 alnars höjd. — — — Byggnaden sammanbunden och förenad i östra sidan med 2:ne Flyglar, äfven af Sten, under samma Taklagshöjd med hufvudbyggnaden; den södra flygeln 4 alnars hög gråstensfot, 22 alnar lång, 17 alnar bred, 23 1/4 alnar hög; den norra flygeln på 1 1/2 alnar hög gråstensfot, 22 1/4 alnar lång, 9 1/2 alnar bred, 15 alnar hög.
SkiftningsHufvar och gafvelskifvor försedde med oljestrukna Jernplåtar samt på den Östra långsidan om stora byggnaden. mitt emellan dess båda flyglar är upbyggd och förenat innevarande år (1818) En Stenhustillbyggnad. hvars nedra botten begagnas till Förrådsrum, och botten 1 Trappa till UlltorkningsInrättning å en Torkplåt, som up-

värmes endast med värma från Ång Machin, hwilken ledes under Torkplåten genom tjocka Jernplåtrör.

Grundmuren af Gråsten, 18 tum hög. Denna Tillbyggnad 17 1/4 alnar lång, 17 3/4 alnar bred, 8 alnar hög, täckt med enkelt plåttak.

Den delen af Gråstensfoten, som är ofvan jord under Stora Byggnaden, under dess Flyglar och tillbyggnad å östra sidan wärderas . . . . . 300. .

Stora Huset och Flyglarnas Öfverbyggnad innehåller 12 tums tjocka yttermurar samt skiljemurarna af Tegel 12 Tums tjocka, likaså yttre Murarna å Tillbyggnaden på östra långsidan.

Stora Stenhusets Första eller *Undra Wåningen* har Ett Rum med jordgålf, tak af 1 tums bräder, tackjernskakelugn, och En förstuga, innefattande En del af Walk Machin samt Machinerna beskrifne under n:ris 1 och 2.

2:dra Wåningen af Husets södra sida har Ett Rum till Magazin för Rååkläde med 2 tums brädgålf, En tums takpanel, innefattar en del af Ång- och Walk Machinerna.

3:dje Wåningen af Husets Södra och 1:a wåningen af dess Norra sida 4:ra Rum med gålf af 2 tums bräder, En tums takpanel, En tegelkakelugn, innefattande en del N:o 3 af Ång Machin och Machinerna beskrifne under N:ris 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 och 15.

Fjärde Wåningen af Husets södra och 2:dra Wåningen af dess Norra sida, består i Ett enda Rum, med gålf af 2 tums bräder, En tums Takpanel, 2 järn kakelugnar, innefattande En del af Ång Machins Spindeln, samt Machinerna beskrefne under N:ris 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22.

Femte Wåningen af Husets södra och 3:dje wåningen af dess norra sida, består äfven i Ett Rum, med Gålf af 2 tums bräder, och En tums Takpanel, 2ne Tegelkakelugnar; uptages af en del utaf Ång Machins Spindeln och af dess Utväxlingsaxlar, som gå till Södra Flygeln samt Machin, beskrifven under N:o 23.

Norra Flygeln.

Första Wåningen har Ett Rum, som nyttjas till SnickarWerkstad med Spis, gålf af 2 tums bräder, En förstuga med Stengålf och hvälfd Stentrappa samt taken af 1 tums bräder.

2:dra Wåningen har Ett Rum, som begagnas till Rustkammare, med gålf af 2 tums bräder, En förstuga med Stengålf, hvälfd Stentrappa och taken af 1 tums bräder.

3:dje Wåningen har Ett rum, som begagnas till Förhörs- och GudstjenstsRum, En förstuga med Stengålf och hvälfd Stentrappa samt taken af 1 tums bräder.

Södra Flygeln

Första eller *undra Wåningen* har Ett Rum, som begagnas till färgmagazin, med gålf af 2 tums bräder, En förstuga med Stengålf och hvälfd Stentrappa samt Taken af En tums bräder.

2:dra Wåningen har 2 Rum, som begagnas till Contoire och UllsorteringsRum och med En Tegelkakelugn och gålf af 2 tums bräder, En förstuga med Stengålf och hvälfd Stentrappa samt taken af En tums bräder.

3:dje Wåningen har 2:ne Rum, som begagnas till Garn Magazin, försedt med Hyllinredning samt Ett Rum till kjättringsskärning med En Tegelkakelugn och gålf af 2 tums bräder, En förstuga med Trädgålf och hvälfd Stentrappa samt Taken af En tums bräder.

4:de Wåningen har Ett Rum hvaruti äro Machinerna beskrefne under N:ris 24, 25, 26 och 27 med En Tegel-Kakelugn; En förstuga med gålf af 2 tums och Taken af En tums Bräder, samt

5:te Wåningen har Ett Rum hvaruti äro Machinerna beskrefne under N:ris 28, 29, 30, 31 och 32 med Tegelkakelugn, En förstuga med Trädtrappa samt gålf af 2 tums och Taken af En tums bräder.

StenhusTillbyggnaden på östra Långsidan:

Första Wåningen har Ett Rum med Planstens gålf, En förstuga med Tegelgålf, En trädtrappa af 2 tums bräder och Tak af Champelun bräder.
2:dra Wåningen har Ett Rum med En Tork Inrättningsbyggnad, brandbottengålf af Tegel samt En förstuga.

Hela Stommen af denna byggnad med båda flyglarna och östra långsidans Tillbyggnadsstommar, tillika med Stentrappor, Skorstenar med plåtHufvar och fotbläck i dess nuvarande tillstånd wärderad till . . . . . 13.133.16. —

Yttre Taken med dess tillbehör . . . . . 2.765. — —

5 st. Plåtbeslagne Windskappor försedde med fenster af 16 st. Rutor i kitt à 33 Rd st. . . . . 166. — —

Bjelklagen tillika med sina jernankare, Bär och Wäxeljern samt Trossbottensfyllning . . . . . 1.250. — —

— — — —

Följande Mechaniska Fabriques Inrättningar finnas i denna Byggnad, som äro fästade vid sjelfva Byggnaden, och så massiv sammansatte och hopskrufvade, att de vid upkommande Eldswåda icke låta flytta sig, emedan till sådan flyttning skulle åtgå flera weckor med biträde af ett stort antal arbetare, hvarför dessa Inrättningar enligt Brandförsäkringswerkets Reglement 1:a avd. 2:dra Moments föreskrift af den 15 april 1782 blifva beskrefne och uppgifne till wärdering nämligen:

N:o 1 Ett stycke Rugg Machin af 4 Bjelkar, 3 5/8 aln lång, 4 1/2 aln bred, 3 aln hög med 3 st. Ekhjul af 3 alnars Diameter, Ett stycke TackjernsHjul af 1 1/2 alns Diameter, beklädt med träd; 2:ne Trädtrissor och 2 1/4″ Säl-läders Remmar, 14 alnar långa, 5 tum breda . . . . . 550. — —

N:o 2 En Watter Press med 4 1/2 aln lång Björkskruf af 5 tums Diameter, Rödboksmutter och Jernbeslag . . . . . 66.32.—

N:o 3 En Tackjerns Axel i 8ta delar med muffar och skrufvar, gående genom Huset 60 alnar lång, 5 och 3 tum i 4t, 8 st. i Taket fastskrufvade Tackjernsbåckar; 15 Tackjerns Släphjul med Rännor och Linor uti MetallsLager och 4 st StångjernsSträfvor med skrufvar . . . . . 3.000. — —

N:o 4 Ett stycke Dubbel 28/00 Kard Machin, Stommen af Rödbok, 4 tum tjock, 2ne bågar af samma Träd, beslagna med 12 st Metallskrufvar, 6 Ledarskrufvar och dubbla muttrar af Smidjern. Hela Stommen 5 1/4 aln lång, 2 alnar bred och 2 1/2 aln hög.

En Cylinder af 1 aln 11 tums Diameter, 31 tum bred på en Jern Axel, 2 1/4 tum tjock, 5 aln lång, hvarvid äro fästade 3ne st. Tackjernshjul, beklädde med furubräder. Denna Cylinder ligger uti grofva MetallsLager, omklädd med 20 st kardskinn af tjockt läder och finaste Holländsk kardtråd;

En liten Cylinder placerad framföre, af 31 tums bredd, och 16 tums Diameter, liggande i 2ne Ställstolar, och MetallsLager, med 8 st, lika Skinn; En arbetar-Wals af 8 tums Diameter under bägge Cylindrarne; 3 st d:o i Bågarna med Metallskrufvar, på dessa 4ra Walsar äro 4ra skinn på hvardera eller tillsammans 16 kardskinn fastsatte; Ett st. renssr Walls af 8 1/4 tums Diameter med 4ra kardskinn, liggande i Metallager på Ställstolar; 4 st Wändwalsar liggande i 6 Metalls Ställskrufvar, med 3 st kardskinn i hvardera eller tillsammans 12 st kardskinn; Ett st Lockett Wals framföre af 16 tums Diameter med 6 st. kardskinn; 2 st MatbordsWallsar af 3 tums Diameter, med 4 st kardskinn, således å denna Machin tillsammans 70 st kardskinn; Ett st. kardbord af Ek, med 2ne Walsar hvaromkring matwäfven går och hvarpå Ullen lägges; 2ne st Lockett Walsar af Bok, refflade, mellan dessa Walsar är en Stålkamm med Ställning af Ek, och framföre en Lockett-Ho af furu, hvarå Ull-låckarna fall; 2ne st Axlar under, med dragtrissor; desse jemte de par omnämnde Walsarne äro gående på Ett st En tums Jernstång. Wid denna Machin är en fastskrufvad Ekställning, hvaruti dragrissor med sin afstängare ligger, och 1 st 7 aln lång, 4 tum bred läderrem; En Rem 9 aln lång, 2 tum

bred; och 3ne smalare Remmar; Ett st. Jernkedja af 5 alnars längd; Härvid är äfven anbragt 3 st TackjernsSläphjul, af 7 tums Diameter; 4 st Kugg-Ringar af 6 tums Diameter, 2 st. Kugghjul af 15 tums Diameter; 2ne st Drifvar och 11 st diverse Trissor, dels af Ek, dels af Furu. Hela denna sammansatta Machin wärderas till . . 1.100. — —

N:o 5 Tvänne St Spinn Machiner, hvardera 6 1/4 aln lång, 7 aln 8 tum bred, 2 alnar hög; med Ett st Draghjul af 1 3/4 alns Diameter, försedt med Axel och Wef; Ett st Wals i 2ne delar, 7 aln lång, liggande i Mitteln på MessingsLager, och Ståldubbar innehållande 50 Spel, på MetallsLager och fingerborrar med svarfade Trädtutor och Sländor; 8 st Trädvalsar, 3 st Trädtrissor och 4ra Bord med Wäf hvarpå Flocken lägges à 250 Rdr st . . . . . 500. — —

N:o 6 Två st Wulfvar, hvardera af oljemålat furu med krona af 64 klor samt 60 klor å sidorna med 2ne Dragtrissor starkt beslagna med tillhörande Tåg à 100 rdr st . . . . . 200. — —

N:o 7 En Walk Machin med 4 st Walk-kammare och 8 st Walk-hammare, alt af Ek; En Tackjerns Axel med muff och Skrufvar, 8 alnar lång, 6 alnar i 4t; på Öfra ändan äro 2ne kugghjul af 8 tums bredd och 3 aln 9 tums Diameter. 2 st d:o af 6 tums bredd och af En aln 22 tums Diameter; 4 st d:o 3 aln höga, 2 1/2 tum tjocka och 8 tumshög kant till krants som lyfta Walk-Hamrarne; På andra ändan Ett kugghjul af 6 tums bredd och En aln, 13 1/2 tums Diameter, hvardera med Qvarn och Slipsten drifves, hvartill äfven hörer 8 stn grofva furu Ståndare . . . . . 3.500. — —

N:o 8 En Urin Lår, 6 alnar lång, 2 alnar bred, 1 1/2 aln hög af 3 tums furubräder, hopdragen med 22 st stångjernsskrufbultar; försedd med Brädlåck och En Mellan-Balk med 2ne Skurf-Bultar samt Oljemålad af 20 Helfotsrymd (avsedd till färgning) 50. — —

N:o 9 Ett par Qvarn-Stenar af sandsten af En aln 22 tums Diameter, 8 tum tjocka med lång-jern, stenkar, skruf, Lattverk med kugghjul, drif och nyckel . . . 150. — —

N:o 10 Ett par StålqvarnsStenar till Sickt af En alns 18 tums Diameter, med Långjern, kugghjul, Drif och nyckel; SicktLår af bräder, 1 aln 17 tum bred, 3 alnar 14 tum lång, 1 3/4 aln hög samt 3ne lådor af bräder . . . . . 283. — —

N:o 11 En Grynqvarn eller så kallade Sjelfwärk, Ett par Stenar af 20 tums Diameter, 4 tums sjocklek med Långjern och drif, utan Lättwerk men med aftäring och Mechanisk Grynskakning Ett Lås och 3ne Jernlekar samt GrynSåll af MessingsTråd . 150. — —

N:o 12 Ställning till dessa qvarnar af 14 tums Bjelkar, 5 3/4 aln lång, 5 1/2 aln bred, 2 1/2 aln hög; sammansatt med 30 st grofva Mutterskrufvar samt Trädgaller kring Qvarnarne . . . . . 150. — —

N:o 13 Till Rörelsen af desse Qvarnstenar går från Walkhjulet En Tackjernsaxel, 7 aln, 15 tum lång; 3 12 tum i 4t, därpå är en kuggdrif på ena ändan och Ett Coniskt hjul på andra ändan; Ett stycke upstående Axel, 2 alnar lång, 3 1/2 tum i 4t, hvarpå är placerat Ett Tackjernskugghjul med 11 st ApelKuggar med Pannor och MetallsLager 533.16. —

N:o 14 En engelsk Slipsten af 2 alnar, 20 tum Diameter, 10 1/2 tum tjock, placerad på en smidd Jernaxel, 3 tum i 4t, 1 aln 20 tum lång, liggande i MetallsLager och Pannor; En Axel, som har sin drif vid Walkaxeln, 3 3/4 aln lång, 3 tum i 4t med 3ne utväxlingskugghjul af Tackjern . . . . . 250. — —

N:o 15 Fjorton St Öfverskärare Machiner, hvar och en fästad vid gålfvet med 4 st Winkeljern, 4 alnar 20 tum långa, 1 aln 14 tum breda, 2 alnar 3 tum höga; Diskarna stoppade med Ull, försedde med Öfverdrag af Kläde och BolsterWahr. En Öfverskärareskruf 4 1/4 aln lång, med grof MetallsMutter; Ett stycke ÖfverskärareSax, fästad vid Machinen; 2ne MetallsLager; 3 st Messingsskodda Trissor och 2ne st stora Dragtrissor med tillhörande fastsatte Snören à 300 Rdr sr st . . . . . 4.200. — —

N:o 16 Fyra St Dubbla Kard Machiner, hvardera af lika storlek och sammansättning med den under N:o 4 à 1.100 rd sr . . . . . 4.400. — —

N:o 17 En Dubbel SkrubbelMachin, lika med Machinen beskrifven under N:o 4, utom 3ne Walsar med sina 15 st kardskinn mindre . . . . . 1.100. — —

N:o 18 2 st Enkla Skrubbelmachiner i alt lika med den föregående, men med något gröfre Tråd à 1000 rdr sr st . . . . . 2.000. — —

N:o 19 Två st oljemålade PlysMachiner, hvardera 5 alnar långa, 2 alnar 20 tum breda, 2 alnar 10 tum höga, med Lucka och 2ne dörrar; En Plyskrona af 18 tums Diameter med 800 st Plyspiggar af härdat Stål; 2ne MatarWalsar, och en halfWals, beklädda med 4ra kardskinn; 2ne oklädda Walsar; Matbord med Väf; En draglåda för strö; Plysspolar; 2ne Tackjernskugghjul; 2ne drifvare; 5 st beslagna Trädtrissor; 1 st. Rem af det tjockaste Brasilianska Sulläder, 4 1/2 tum bred, 7 alnar lång; Ett st D:o 2 tum bred, 4 1/2 aln lång, samt Ett st. D:o En tum bred och 4 1/2 aln lång à 300 rdr sr st 600. — —
N:o 20 En Wulf, lika med den under N:o 6, men med den skillnad att denna Wulf har 64 st klor å Kronan . . . . . 100. — —
N:o 21 Två st Spinn Machiner, lika med den under N:o 5 à 250 rdr st . . 500. — —
N:o 22 Sex st. Spinn Machiner, om 46 Spel hvardera, i öfrigt lika med den under n:o 5 à 250 rdr sr st . . . . . 1.500. — —
N:o 23 1 st Dubbel Kard Machin lika med den under n:o 4, men med något litet finare Ståltråd
N:o 24 En st Skrubbel Machin lika med den under n:o 17, men med något finare Ståltråd
N:o 25 Ett st Skrubbel Machin lika med den föregående under nr 24
N:o 26 Ett st Plys Machin, 5 alnar lång, 2 1/2 alnar bred, 2 1/8 alnar hög med Plyskrona af 21 tums Diameter för öfrigt lika med de under nr 19 . . . . 300. — —
N:o 27 Två st Spinn Machiner, hvardera med 46 Spel, i öfrigt lika med de under n:o 5 à 250 rdr sr st . . . . . 500. — —
N:o 28 Ett st KardMachin, lika med de under n:o 4, men med något finare kardtråd 1.400. — —
N:o 29 En lika Beskaffad Kard Machin med den under n:r 28 . . . 1.400: — —
N:o 30 En Skrubbel Machin lika med den under n:o 17 . . . . . 1.100. — —
N:o 31 En Plys Machin, 4 1/4 aln lång, 2 1/4 aln bred, 2 1/8 aln hög, i öfrigt lika med den under n:o 19 . . . . . 300. — —
N:o 32 Tvänne Spinn Machiner, hvardera om 60 Spel, i öfrigt lika med den under n:o 5 à 250 rdr sr st . . . . . 500. — —
N:o 33 En Engelsk Eld- och Luft Machin om 10 Hästars Kraft Rdr . . 5.500. — —
Ett st Tackjernskugghjul af 4ra alnars Diameter,
5 tums bredd; med Kronaxel, 2 alnar lång, 4 tum i 4t
och MetallsLager . . . . . 150. — —
Ett stycke Tackjernshjul, lika med föregående,
med en Axel 1 aln lång, 5 tum i 4t och MetallsLager . . 150. — — 5.800. — —
Således Hela Husets wärde i det stånd, det nu befinnes . . . . . 61.484. — —
Afgår för föregående försäkringar — — — —
N:o 6 I 28 1/4 Alns Afstånd wäter om Fabriksstenhusbyggnaden N:o 5, nära utmed Sjöstranden, En Trädbyggnad af furutimmer, upsatt år 1797 af En Wånings höjd, tjugu alnar lång, 16 3/4 aln bred, 6 3/4 aln hög till Takfoten eller 16 timmerhvarf, och 2:ne Rösten, hvardera 15 timmerhvarf höga under brutet Tak, täckt med bräder. Tillförene begagnad till Bränneri; brygghus och Magazin, men för närvarande inrättat till Färgeri.
Byggnaden består af 2:ne Rum, åtskilda längs utåt Huset med En Mur från 12 till 24 tums sjocklek, har Ett väl inrättat Pumpverk, 2ne Koppar kypar, 4ra Koppar Pannor, En gjuten Tenn Panna och En Inmurad Tackjerns Mortell.
Hela Stommen wärderas till . . . . . 400. — —
Yttre Brutna Taket med sin betäckning . . . . . 266.32. —
Gålfven i Rummen af 2 tums bräder . . . . . 66.32. —
3 st Treluftfönster med 24 glas i bly, 1 aln, 15 tum höga, 2 alnar, 11 tum breda, hvardera luften försedd med 6 st Jerngaller . . . . . 36. — —
2 st d:o med 16 st Rutor i Kitt, 2 alnar höga, 1 aln 22 tum breda
försedda med 6 st Galler . . . . . 16. — —
2 Par beklädda Dörrar . . . . . 10. — —

7 4″ pilastrar å yttre Stommen med 21 st Mutterskrufvar, 1 stycke Wattenpump med Metallskran och Metallstöfvel samt en väl inrättad Pump- Mechanique sammansatt af Jernpjeser . . . . . 66.32. —
8 st Murar med sina ugnar för kypar Pannor och Morteln med tillhörande Ramar, Jerngaller och Jerndörrar . . . . . 325. — —
Skiljemuren längst utåt Huset, som delar det i 2ne Rum . . . . . 300. — —
1 st Koppar Kyp av 4ra alnars Diameter, 4 1/4 alnars djup, 1.400 kannors Rymd, väger 1.280 & à 16 sk &-dt . . . . . 426. — —
1 st D:o af 2 1/4 alns Diameter, 4 alns djup och 900 kannors rymd, väger 1.452 & à 12 sk &-dt . . . . . 363. — —
1 st Koppar Panna af 3 1/2 alns Diameter, 1 7/8 alns djup och 1.ooode Kannors Rymd, väger 685 & à 12 sk &-dt. . . . . 171.12. —
1 st D:o af 2 1/4 alns Diameter, 1 1/2 alns djup och 400 kannors Rymd, väger 826 & à 12 sk. &-dt. . . . . 201.24. —
1 st D:o af 2 1/8 alns Diameter, 1 3/8 alns djup och 380 Kannors Rymd, väger 276 & à 12 sk. &-dt. . . . . 69. — —
1 st D:o af 1 3/8 alns Diameter, 7/8 alns djup och 38 Kannors Rymd, väger 68 & à 12 sk. &-dt. . . . . 17. — —
1 st Gjuten Tenn Panna af rent Engelskt Tenn, 360 Kannors Rymd, väger 760 & à 10 sk. dt. . . . . 168.42. —
Således Hela Husets wärde i det stånd det nu befinnes . . . . . 3.198.46. —
Afgår för försäkring, som år 1799 beviljades under N:o 3378 å denna byggnad med n:o 3 uti samma värderingsinstrument . . . . . 1.678. — —
Tillkommer således tillökt ny försäkring på ofvan beskrifne Färgeribyggnad under N:o 6

N:o 7 Invid Wästra Gafveln af Timmerbyggnaden n:o 6, En Trädbyggning af furutimmer, upbyggd till Badstuga år 1778, men år 1809 flyttad och inrättad till Bränneri; är af 2ne Bottnars höjd, 16 1/2 aln lång, 11 aln bred, 6 aln hög till Takfoten eller 18 Timmerhvarf, Täckt med ChampelunBräder, står på Gråstensgrund
Byggningens undra Botten utgör sjelfva Bränneriet och 2dra botten utgör Mäsk-botten,
Hela Stommen wärderad till . . . . . 200. — —
6 st Mäske Kar med jernband à 10 rdr . . . . . 60. — —
1 st med Trädband . . . . . 6. — —
En Brännvins Panna af 79 3/4 Kannas Rymd, väger 128 & à 12 sk
En brygg Panna à 200 Kannors Rymd, väger 264 & à 12 sk &-dt . . . 66. — —
En skorstensfyr och 3ne Pannmurar . . . . . 15. — —
Hela Husets wärde . . . . . 663. 5. —
Afgår för försäkring, som år 1783 beviljades under nr 132 med n:o 10 för denna byggning . . . . . 111.54. —
Tillkommer således tillökt för ovan beskrefne n:o 7 . . . . . 552. — —

Wärdet af denna Egendom i detta WärderingsInstrument uptagne Byggnader och Inrättningar är således efter nogaste undersökning, yttersta förstånd och noggrannhet i dess nu befintliga tillstånd jämfört med de Priser, som i Huvudstaden äro gällande och här gångbara ansedt till ÄTTIOSJUTUSENDETREHUNDRADESJU Rd Sr Sexton skilling åtta öre Bco Spe. Det vi anse vara mera för lågt, än för högt åsatt, hvilket intygas Elfvik ut supra.

L. E. EDBOHM
Kronofogde i Orten

SAMUEL OWEN
Conducteur vid Kungl. Slotts-byggnadsstaten

LEN. ESTENBERG
Byggmästare

J. LINDROTH
Nämndeman

NILS MALMSTEDT
Nämndeman
Långnäs, Lidingö